ଟି. ଡି. ଭେଙ୍କଟା ରାଓ

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ

ଡିସେମ୍ବର ୪,1998

[ଏସ୍. ପି. ଭରୁଚା ଏବଂ ଭି.ଏନ୍. ଖାରେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961 : ଧାରା 44(AB) - "ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦ୍" ଏବଂ "ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତି ସମୂହ " - ଜମାଖାତାଗୁଡିକର ସମୀକ୍ଷା କରିବା - ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତି ସମୂହ ଙ୍କୁ ନୁହେଁ ବରଂ କେବଳ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦ୍ ମାନଙ୍କୁ କରଦାତାଙ୍କ ଜମାଖାତାଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷାକରିବାର ଅଧିକାର ଦେବା - ବୈଧତା - ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦମାନଙ୍କର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦକ୍ଷତା ରହିଛି- ତେଣୁ ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଯେ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜେ ଏକ ବର୍ଗ ଗଠନ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଜମାଖାତାଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବା ଉଚିତ – ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 19ର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇନାହିଁ - ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ 1950: ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 19

ଅପିଲକାରୀ, ଆୟକର ଅଧିନିୟମ,1961ର ଧାରା 44(AB)ର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଯାହା କେବଳ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦ୍ ମାନଙ୍କୁ 40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟବସାୟିକ ଆୟ ଏବଂ 10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଆୟ କରୁଥିବା ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜମାଖାତାର ସମୀକ୍ଷା କରିବାର ଅଧିକାର ଦିଏ । ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କରଦାତାଙ୍କ ଅଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧି, ସେମାନଙ୍କୁ ଜମାଖାତା ଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା କରିବାରୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆପତ୍ତି ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ ।

ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଦର୍ଶାଇଥିଲେ : ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦ୍ ମାନେ, ସେମାନଙ୍କର ତାଲିମ ହେତୁ ସମୀକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ଦକ୍ଷତା ରଖନ୍ତି । ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଯେ, ସେମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜେ ଏକ ବର୍ଗ ଗଠନ କରନ୍ତି, ଯେ କୌଣସି ଦିଆଯାଇଥିବା ବର୍ଷରେ ସେହି ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକର ଜମାଖାତା ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାର ଆୟ ଟ.40 ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଏବଂ ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ଆୟ ଟ.10 ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଅଟେ । ନଥିରେ କୌଣସି ବିଷୟ ନାହିଁ, ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ, ଏପରି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ଜଣେ ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଜମାଖାତା ମାମଲାରେ ଜଣେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ଦକ୍ଷତା ରହିଛି । ତେଣୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 ଅଧୀନରେ ଥିବା

ଆପତ୍ତି ବିଫଳ ହୋଇଛି । ତଥାପି, ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତି ମାନେ ତଥାପି କରଦାତାଙ୍କର ପ୍ରାଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧି ହେବାର ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି । [419- G- H; 420- A]

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2824/1992

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.ସଂଖ୍ୟା 3709/1985ରେ ମାଡ୍ରାସ ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟର 29.08.89 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏ.ଟି.ଏମ୍. ସମ୍ପଥ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ କେ.ଏନ୍. ଶୁକ୍ଲା ଏବଂ ବି.କେ.ପ୍ରସାଦ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଜେ.ଭରୁଚା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଆମେ କିଛି ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିଛୁ । ତେଣୁ, ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନଦେଇ ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଏ ।

ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ଆମେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ । ଅପିଲକାରୀ ଆୟକର ଆଇନ,1961ର ଧାରା 44 (AB)ର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯଦି ତାଙ୍କର ମୋଟ ବିକ୍ରୟ, କାରବାର କିମ୍ବା ମୋଟ ପ୍ରାପ୍ତି 40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହୁଏ, ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୃତ୍ତି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଯଦି ତାଙ୍କର ମୋଟ ପ୍ରାପ୍ତି 10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହୁଏ, ତେବେ ଯେକୌଣସି ପୂର୍ବ ବର୍ଷରେ "ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଜଣେ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କରାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ......"। ଧାରା 288 (2) ଅଧୀନରେ ଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପରି ସମାନ ଅର୍ଥ ରଖିବା ପାଇଁ ଧାରା ପାଇଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା "ହିସାବରକ୍ଷକ"କୁ ପରିଭାଷିତ କରେ । ଧାରା 288 ପ୍ରାଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରେ । ଉପଧାରା (2) ଖଣ୍ଡ (4) ଜଣେ ହିସାବବିଦ୍ ଙ୍କୁ ବୁଝାଏ । ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ସେହି ଧାରା " ହିସାବବିଦ୍" ଅର୍ଥ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦ୍ୟା ଅଧିନିୟମ ଆଇନର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦ୍ ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଆଇନର ଧାରା 226 (2)ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟରେ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାପାଇଁ ଅଧିକାରପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ।

ଏହି ଆପତ୍ତିଟି କରିବା ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ରହିଛି । ଏହା ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଯେ, ସେମାନେ କରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧି ହେବାର ହକଦାର ଏବଂ ଖାତା ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ଭାବରେ ବାଦ ଦେବା

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 14 ଏବଂ 19 ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ । ଅନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ଭଳି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆପତ୍ତି କରିବାଧୀନ ଆଦେଶରେ ଏହି ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆମ ମତରେ ଏହା ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା ।

ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦମାନେ, ସେମାନଙ୍କର ତାଲିମ କାରଣରୁ ଅଡିଟ୍ ବିଷୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦକ୍ଷତା ରଖନ୍ତି । ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଯେ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜେ ଏକ ବର୍ଗ ଗଠନ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି ବର୍ଷରେ 40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଆୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ 10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଆୟ କରୁଥିବା ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜମାଖାତାର ସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ । ନଥିରେ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ନାହିଁ, ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ, ଆମ ମତରେ, ଏପରି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେ ଜଣେ ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଜମାଖାତା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବବିଦ ପରି ସମାନ ଦକ୍ଷତା ଅଛି । ସମାନ କାରଣ ପାଇଁ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 ଅନୁଯାୟୀ ଆପତ୍ତି ବିଫଳ ହେବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଏହା ସୂଚିତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ, ଏହି ଆୟକର ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏବେ ବି କରଦାତାଙ୍କ ଅଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧି ହେବାର ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ।

ତେଣୁ ଏହି ଅପିଲକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଏ ।

ଏସ୍.ଭି.କେ. ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷା ରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କାରଣ ଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯାନ୍ୱୟନ ଓ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶୁଭଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ